

Dr. Lorenz Wappes: Wald und Holz. Ein Nachschlagebuch für die Praxis der Forstwirte, Holzhändler und Holzindustriellen. 14. Lieferung 1033—1112 Seiten. Verlag I. Neumann, Neudamm. 1933.

Szokatlanul hosszú idő telt el ezen mű 13. füzetének megjelenése óta, amit a kiadóvállalat is elismer, amikor azt írja, hogy közbejött akadályok miatt csak elkésve tudta a 14. füzetet közrebocsájtani, de egyúttal kilátásba helyezi azt, hogy a még hátralévő 3 füzet most már rövidebb időközökben fog megjelenni úgy, hogy az egész mű ez év őszén előreláthatólag teljesen készen lesz.

A 14. füzet a faipart tárgyalja; magában foglalja az általános géptant; a fa technológiáját, műszakilag fontos tulajdonságait, hibáit; a fa konzerválását.

Majd rátér a fának az egyes iparágaknál való alkalmazására, a fűrészárú termelésére, furnir, asztalosfa, parketta, friz, láda készítésére, egyéb hasított áru termelésére stb.

Mindent rövid mondatokban, de minden újításnak és a mai kor minden egyes technikai vívmányának megemlékezésével tárgyalja.

Annak ellenére, hogy a hatalmas munka immár befejezéséhez közeledik, a kiadó cég a kedvezményes előfizetést még fenntartja és 3.30 márka árban szállítja füzetenként a művet. F. M.

K Ü L Ö N F É L É K

SZEMÉLYI HIREK.

Földvály László m. kir. s. erdőmérnök és okl. közg. mérnök március hó 30-án, a kir. József műegyetem közgazdasági osztályán kitüntetéssel tett doktori szigorlatot.

Szigorlati főtárgya a Statisztika, melléktárgyai pedig az erdészeti jog, az agrárpolitika és a vámpolitika volt.

Doktori promóciója legközelebb történik meg.

A Kormányzó Úr Öfőméltósága az Államvasutak elnökségének előterjesztésére megengedte, hogy Gellért József okl. erdőmérnök, ny. m. kir. államvasúti főfelügyelőnek, nyugalomba vonulása alkalmából, sok évi szolgálata alatt példás szaktudással és hűséggel teljesített munkásságáért legfelsőbb elismerése tudtul adassék.

Halálozások. Lapzártakor vett értesülés szerint Ótordai Székely Mózes, ny. m. kir. főerdőtanácsos, hosszas szenvedés után f. hó 10-én Budapesten életének 74-ik évében elhunyt. A megboldogult a hunyadmegyei magyarság egyik vezetőférfia, Hunyad és Arad vármegyék utolsó magyar erdőfelügyelője, az unitárius egyház igazgatótanácsának

tagja volt. Halálát a Székely-, Ebergényi-, Ajtay-, Zsakó- és Winkelsteini Vinkler-családokon kívül kiterjedt rokonságai és kartársai gyászolják. A megboldogult hült tetemét április hó 12-én d. u. fél 4 órakor helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett, a rákoskeresztúri temetőben.

Egyben jelentjük, hogy *Párnai* Attila ny. m. kir. főerdőtanácsos, az apatini m. kir. erdőhivatal volt főnöke, egyesületünk alapító tagja, ugyancsak f. évi április hó 10-én életének 76-ik évében Rákoscabán elhunyt. A megboldogult földi maradványait, kiterjedt rokonsága és kartársai nagy részvéte mellett április hó 12-én a rákoscsabai temetőben helyezték örök nyugalomra.

Lapunk legközelebbi számában mindkét kartársunk pályafutásáról és érdemeiről még meg fogunk emlékezni.

Béke hamvaikra!

Alföldi erdőtelepítési szaktanács. A szükségletpótló Alföldi Erdőtelepítési Szaktanács Káán Károly ny. államtitkár javaslatára a földművelésügyi miniszterium által még 1921. évben szerveztetett meg. A szaktanács Káán államtitkár nyugdíjbavonulásáig szorgalmasan és lehet mondani hasznosan működött. A szaktanács nemcsak az erdészetet érdeklő és a mezőgazdaságot érintő igen értékes természetű megfigyelések és adatok gyűjtésének kezdeményezését és alapját rakta le; hanem az Alföld fásításának sokszor igen bonyolult kérdéseinél útbaigazítást, sőt irányt mutatott.

Sajnos, ezen intézmény Káán Károly nyugdíjbavonulásával teljesen megszűnt munkálkodni. Az Alföld fásítását szívén viselő szakemberek nagy örömeire 1930. év január 3-án kelt 113.141—1929. számú rendelettel az Alföldi erdőtelepítési szaktanács szervezeti szabályzatát módosította a miniszter. Ezekután joggal várhatták úgy az erdőbirtokosok, mint az érdekelt szakemberek, hogy az elejtett munkafonalat ismét kézbeveszi a Szaktanács. Hisz olyan sok alapvető kérdésben nincs biztos bázis épp egy felső szakfórum állásfoglalásának hiánya miatt.

Dacára annak, hogy egyes gyakorlatilag kipróbált irányelvek a tudományos kutatás által alá vannak támasztva, az erdőigazgatóságoknak kibővített hatásköre következtében egyöntetű megértéssel nem hajtának végre a gyakorlatban.

Csak nemrég olvastuk az E. L. hasábjain, hogy egy erdőigazgató sértődve kifogásolja, hogy nem tanácsot adott a kötelék megváltóztatására, hanem elrendelte. Régebben a fölsőbb helyen jóváhagyott gazdasági tervben rendeltetett el, illetve szabályoztatott úgy az ültetendő faem, mint a kötelék, nem volt alávetve egyes emberek felelőtlen egyéni ízlésének.

De igen fontos, és az erdőbirtokosok zsebéből terhelő megoldatlan feladat a homoki erdők zárlati kérdése is. Nagyon jól tudjuk,

hogy homokföldeken, nagyobb területen teljes zárlatot képező erdő telepítése majdnem a lehetetlenségek közé tartozik. És mégis a gazdasági terv készítésénél a beerdősítendő tisztás területek az állományok 1.0 zárlathoz viszonyítva íratnak elő erdősítésre.

De ha a zárlathány nem a változó időjárás és rovar károsítások (Kalló cserebogár-fajok) függvénye: hanem a tájban tőlünk független, vagy csak huzamosabb pihentetés által megváltoztatható sikeres erdősítést akadályozó adottsággal állunk szemben, kötelezhető-e az erdőbirtokos, hogy a költséges pótlásoknak többszöri sikertelen ismétlésével az erdőjövédelmet tetemesen megterhelje.

Másik megfontolandó kérdés, hogy az Alföldön szabályos időszakokban előforduló talajvíz, apály és dagály által előidézett káros, vagy reánk kedvező helyzetet miképpen fordítsuk hasznunkra azáltal, hogy az erdősítések bizonyos fajtáját ideiglenesen szüneteltetjük.

A Ferenc József tudományegyetem szegedi Alföldkutató bizottság hivatalos folyóiratának Föld és Ember című X. évf. 1930. évi 2. számában „A Duna—Tiszaközi vadvizek és gazdasági jelentőségük” című tanulmányomban történelmi okmányok és saját 45 évi tapasztalataim alapján 1484. évig visszamenőleg megállapítottam, a talajvíz, apály és dagály szabályszerű időleges fellépésének 7—7 éves ciklusát; amelyből az elkövetkezendő időkre biztos megállapításokat eszközölhetünk.

Tanulmányom helytállóságát alátámasztja a Föld és Ember folyóirat tudományos színvonala s az a tény, hogy mindezideig cáfoló, vagy helyesbítő tanulmány nem jelent meg.

Ezen megállapításomnak gyakorlati alkalmazásával nézetem szerint ugyancsak az Alföldi erdőtelepítési szaktanács volna hívatva foglalkozni.

Fentieket kívánatosnak tartottam lapunkban közzétenni a célból, hogy azzal ne csak lapunk szakközönsége, hanem az erdőbirtokosok és igazgató-választmány is foglalkozzék: és az Alföldi Erdőtelepítési Szaktanács életrekeltése érdekében a szükséges lépéseket megtegye. Lehet, hogy a mai nyomasztó gazdasági helyzet akadályokat gördít a Szaktanács működése elé, de meg vagyok győződve arról, — tekintve az ügy fontosságát, hogy a szaktanács minden Budapeستől távollévő tagja — kik nem olyan sokan vannak — megelégszik az utazással járó tényleges költség megtérítésével; viszont ennyit épp az előbb felhozott nyomasztó viszonyokra való tekintettel szégyenkezés nélkül mindenki el is várhat.

Kiss Ferenc.

Hová szabad fát ültetni? Irta: *Scherg Károly* m. kir. főerdőmérnök. Sokszor fordulnak az erdőhivatalokhoz a gazdák azzal a kérdéssel, hogy hová szabad fát ültetni, mert nem ismerik ki magukat

a sokszor még egyes közigazgatási hivatalok által is helytelenül idézett törvényparagrafusok közt. Már hozzám is több ízben hoztak olyan felszólítást, hogy X főszolgabíró elrendeli Y fasorának a kivágását a mezőgazdaság és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-c. 49. §-ára hivatkozva, pedig ez a §. csak hatályon kívül helyezi az úttörvény 1890. évi I. t.-c. 134. §-ának rendelkezését, mely szerint a fák az utárok külső szélétől félméter s egymástól legalább 15 méter távolságra ültetendők, akként, hogy egyik fa ne a másik oldalon levő fával, hanem a fák közötti tér közepével legyen átellenben és a törvényhatóságok jogkörébe utalja ezen kérdés szabályrendelet alkotásával való szabályozását, hogy mely utak mily határidő alatt fásíttassanak be, továbbá, hogy a fák bizonyos utaknál az úttestre vagy azon kívül és egymástól milyen távolságra ültetessenek. Sok helyen nem is volt olyan szabályrendelet, mely a fasoroknak a szomszéd mesgyétől való távolságát szabályozta volna. Az 1923. évi XIX. t.-c. 2. §-a értelmében újabban az alföldi törvényhatóságok már megalkották a birtokok közös határvonalai mentén létesítendő gazdasági fásítások tárgyában az új szabályrendeleteket, melyek szerint a fasoroknál 1, de legalább 2 m. távolságra kell egymástól ültetni a fákat, ennél ritkábban ültetett fasort nem fogad el az erdőhivatal, mert nem felel meg a törvényben előírt céloknak. A szomszéd mesgyétől való távolság már a különböző törvényhatóságoknál nagy változatosságot mutat. Így Csongrád vármegyében 4/kgy. 1540. alisp. 1932. számú szabályrendeletben 50 cm., Hódmezővásárhelyen 245/1930. kgy. számú szabályrendeletben 75 cm., Csanád-Arad-Torontál k. e. e. vármegyében a 23701/1931. számú szabályrendeletben 100 cm.-ben van megállapítva a szomszéd mesgyétől az a távolság, melynél közelebb fát ültetni nem szabad. A szabályrendeletek életbe léptetése előtt létesített fasorokat mostani helyükön továbbra is meg kell hagyni s csak első kihasználásuk után kell átültetni a jelen szabályrendeletnek megfelelő távolságra. A szabályrendeletekben meghatározott távolságon túl azonban, az alább fesorolt kivételektől eltekintve, mindenki ültethet úgy és oly fákat, ahogy neki tetszik, mert „Nincs törvényes joggyakorlat, mely a tulajdonost eltiltaná attól, hogy telkére fákat vagy bokrokat ültessen; nem lehet tehát a tulajdonost a fák vagy bokrok kivágására kötelezni, azt pedig nem lehet megakadályozni, hogy a fa es bokor árnyékot vessen s a levegő járását gátolja. Ily ültetvényekkel szemben a szomszéd joga arra szorítkozik, hogy a gallyak és gyökerek árnyalását saját területén ne tűrje meg.” (A budapesti Tábla felülvizsgálati tanácsa: G. 220—1909. sz.) A telek tulajdonosa levágathatja és megtarthatja magának a szomszédos telken álló fa gyökereit, amelyek az ő telkére behatolnak. Ugyanezt teheti az ily fának ágaival, amelyek az ő telkének légkörébe nyúlnak, ha a fa tulajdonosát az ágak eltávolítására megfelelő határidő kitűzésével előzetesen felhívta és ez a felhívásnak eleget nem tett. (Curia, 1923. okt. 3. P. V. 595—1923.) Ezeknek eltávolítása

végezt vagy kártérítés iránt perrel fellépni azonban nem jogosult. (Curia, 3132—1906.) Két vagy több telek határvonalán álló fatörzs ágastól a szomszédos telek birtokosainak közös tulajdonát képezvén, ha az kivágatik, értéke a felek között egyenlő arányban osztandó fel. (Lásd: Curia, 1872 : 5295.)

Kivételek: 1. A vízjogi (1885. évi XIII. t.-c.) törvény 143. §-ának 2. pontja szerint tilos a védtöltés vagy a hozzá tartozó padkák testébe és lejtőinek lábvonalához hat méternél közelebb fát vagy bokrot ültetni. Aki a rendelkezést megszegi, a törvény 184. §-ának 7. pontja szerint kihágást követ el és 600 pengőig terjedhető pénz-büntetéssel büntetendő. A Tisza, Körös, Marosnál vontató út szolgálmi jog van a mederparttól 10 m széles sávon. (1885. évi 39507. Közl. Min.) A 142. §. 3. pontja szerint a meder partszéléhez szabályrendeletileg megállapított távolságnál közelebb fát, vagy bokrot ültetni nem szabad. Ezt a 45689—1885. F. I. K. r. 83. §, 2. pontja szabályozza: „Egyéb tisztogatásra szoruló medreknél, árkoknál és csatornáknál a legkisebb távolság, melyre a meder, árok vagy csatorna partszélétől fát vagy bokrot ültetni vagy tartani, 3 méterben állapítatik meg. (Kivételt az öntözőárok s csatorna és partvédelemre szoruló vízfolyások.) Ettől részben eltérésnek van helye, mert a „tilalom a 3. pont értelmében nem feltétlen. A 3 méter távolság csak a határt jelöli meg, melyen belül a hatóság intézkedési joga törvényes alapon nyugszik, a hatóság ezen távolságon belül a fák eltávolítását elrendelheti, de a szükséghez képest az eltávolítástól részben, vagy egészen el is tekinthet.” Ugyanilyen értelemben intézkedik a 17280/1899. F. M. számú rendelet is. Továbbá a 34373/V/2/1904. F. M. számú, valamennyi alispánnak és törvényhatósági joggal felruházott város polgármesterének megküldött rendelet értelmében mindazon vizimunkálatokról, melyek állami kezelésbe vett erdőterületeket érintenek, az erdőüzem szempontjából emelhető észrevétel megtétele szempontjából a m. kir. állami erdőhivatalok értesítendőek.

2. Az úttörvény, mely azonban csak a törvényben felsorolt 6 csoportba tartozó közutakra vonatkozik és nem a tanyák közt levő mezei közös dűlőutakra, 1890. évi I. t.-c. 132. §-a szerint az utak melletti eleven sövények az út árkanak külső szélétől, vagy ahol ilyen nem létezik, az úttöltés lábától egy méter távolságnál közelebb nem helyezhetők. Egy méternél kisebb távolság csak ott tűrhető meg, hol azt az útfenntartás célja megengedi, de ezen távolság sem lehet félméternél kisebb.

Ugyancsak az úttörvény 133. §-a szerint az erdők, berkek és sűrű faültvények az út mindkét felén az útarok szélétől számítandó, legfeljebb 10 méter távolságig letarolnadók, illetve megritkítandók és úgy ezek, valamint az élősövények oly magasságig, mely az útfenntartásra, illetve közbiztonságra nem hátrányos, levágandók. A viszonyokhoz képest egyes helyeken azok vágatása korlátozható, vagy egészen betiltható.

Aki a hatóság e részbeni meghagyásait nem telejsíti, illetve a hatóság e részben kiadott határozatai értelmében kívánt állapot előállításáról és fenntartásáról saját költségén nem gondoskodik, 600 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, szükség esetén pedig a terhére hatóságilag foganatosítandó munkák költségeinek megítélésére kötelezendők.

A Ker. Min. 82604—1925. II. számú körrendelete értelmében közutak mellett, de nem közúti területen levő fásításoknál, melyek az államépítészeti hivatalok működési körét is érintik, a teendő intézkedések megtétele előtt az illetékes erdőhivatalok szakvéleménye kikérendő.

3. A szőlőgazdálkodásról és hegyközségekről szóló 1929. évi XVII. t. c., melynek 14. §-a szerint a törvény életbelépte után a hegyközség területén és a hegyközségi kötelékbe nem tartozó szőlőkben, szőlőskertekben, gyümölcsösökben a szomszédos határtól (mesgyétől) szőlőt hatvan centiméternél; őszibarackot egy méternél; meggyet, szilvát és mandulát két méternél; almát, körtét, kajszit és cseresznyét három méternél, diót és erdei fákat hét méternél közelebb ültetni tilos. Ez a tilalom az alacsonytörzsű, törpefákra és redélyfákra nem terjed ki.

Az oly esetekben, mikor a két szőlőt vagy gyümölcsöst egymástól árok vagy út választja el, a törvényszakaszban megadott távolságok mindenkor a szomszéd mesgyétől számítandók, illetve mérendők, azonban az ilyen esetben is figyelemmel kell lenni arra, hogy az út-árok külső szélétől, illetőleg az úttest lábától az úttörvényben, illetőleg a vonatkozó törvényhatósági szabályrendeletekben megkívánt távolságok betartassanak.

Aki ültetvényeit a szomszédos határtól a felsorolt távolságoknál közelebb ülteti, a törvény 54. §-a szerint — amennyiben a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik — kihágást követ el és 600 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az 1929. évi XVII. t. c. 14. §-a azonban csak a törvény életbelépte után ültetett, illetve ültetendő szőlőtőkékre és fákra vonatkozóan intézkedik, de a már meglévő szőlőtőkék és fákra vonatkozólag, melyek bizony igen sok esetben a szomszéd mesgyéjétől a törvényben felsorolt távolságoknál sokkal közelebb esnek, nem intézkedik. Az ilyen esetekben csak a szomszédok barátságos meggyezése szolgálhat irányadóul.

Nem intézkedik továbbá az előbb említett törvényszakasz a mesgyék szélén ültetendő élősvényről sem. E kérdésben a hegyközség saját hatáskörében kell, hogy intézkedjen, még pedig előre, nehogy később hozandó határozatot egyik vagy másik érdekelt fél személyeskedésnek minősíthesse. Meghatározandó az idevonatkozó rendelkezésben az is, hogy a sövény miféle csemetéből és mily magasra nevelhető.

4. Vasutaknál a 20 vagy 10 méter széles tűzbiztonsági sáv

fenntartására csak akkor kötelezhető a birtokos, ha az engedély-
okirat kiadásánál erre kötelezettséget vállalt s ez mint szolgálat,
telekkönyvileg fel van jegyezve. (L. 3467—1929. Ig. Min. II. sz.
véleménye.) Tehát ahol ilyen szolgálat nincs, nem követelheti a
vasút a tűzbiztonsági sávon a fák kivágását. Pedig ezt is több
helyen követelte azzal, hogy minden átjárás előtt és mögött 150—
200 méterre a fák kivágandók, így sok fasor megsemmisült egyes
helyeken.

5. A beltelkeken és egyéb nem említett területeken létesítendő
faültetéseknel a kifejtett irányelveken kívül mindenkor
figyelemmel kell lenni a helybeli szokásokra is, amelyek tekintetében
az illetékes községi elöljáróságok adnak felvilágosítást. Így pl.
Szentés város szabályrendelete szerint belterületen a szomszéd
mesgyétől 2 méterre ültethető csak fa.

Össze kívántam szedni ezen adatokat, hogy ebben a sokszor
szóbakerülő ügyben végre tisztán lássanak a fásítani szándékozók.

A *Taxodium distichum* használhatósága. Irta: Dr. Tomasovszky Imre. Az „Erdészeti Lapok” 1932. évi XII. füzetében, a fenti
című közlemény szerint: „A fát Fekete Lajos és Mátyásy Dietz
Sándoron kívül Klein Gyula írta le a „Természettudományi Köz-
löny” 1912. évi júliusi füzetében, de sem az első, sem a második
leírásban nem szerepel a fa belső szerkezetének és használható-
ságának ismertetése.”

Minthogy a magyar erdészeti irodalomban — cikkíró közlemé-
nyében említett leírásokon kívül — a *Taxodium distichum* belső
szerkezetéről és használhatóságáról több, tanulságos leírás jelent
meg, ezek közül néhányra az alábbiakban mutatok rá.

Pich Dezső m. kir. erdőmester: „A külföldi fanemeknek
hazánkban való telepítéséről” szóló, 1903. évben megjelent értékes
művében (a 182.—184. oldalon) nemcsak a fának botanikai leírá-
sát, előfordulási helyeit írja le, de a fának rendkívül sokoldalú
felhasználását is közli. Ezért ajánlja a vele való kísérleteket
hazánkban. s egyben a fának magról való tenyésztését is kimerít-
ően ismerteti.

Dr. Hollendonner Ferenc: „A fenyőfélék fájának összehason-
lító szövettana” című, pályadíjnyertes- és 1913.-ban megjelent
kiváló műve (a 137.—139. oldalain) kimerítően tartalmazza
a *Taxodium distichum* Rich. fája szövettani szerkezetének rend-
szeres leírását. E mű XXXIV. táblája rajzokban tanulságosan
mutatja be a fának különféle metszeteit és a fa hosszparendumája
tangenciális metszetét. A fa elterjedési területére, ipari jelentő-
ségére és használati sajátosságaira is kimerítő tájékoztatást kapunk
a műben.

Végül utalok Tomasovszky Imre: „A világkereskedelemben
forgalomban levő főbb külföldi fafajok ismertetése” című — és az

„Erdőgazdasági Szemle” 1930. évi 1.—4. füzetében megjelent tanulmányára.

E tanulmányban a *Taxodium distichum*-ról a következőket közöltem:

„E fafajt a világkereskedelemben *Cypress*, majd amerikai cédrusfa néven hozzák forgalomba.

Szép, egyenes törzsű, repedezett, barnapiros kérgű, elsőrendű fa. Szálas, lapos tűlevelei 10—18 cm hosszúak, kétsorokban állnak és ernyőalakot kölcsönöznek.

A törzs alsó része (3—5 m-ig) vastagabb, mint a felső hosszabb hengeralakú rész. Szíjácsa sárgás és keskeny, gesztje vörös, vörösbarna. Fája puha, rugalmas, könnyű, tartós, emlékeztet a *Pitch-Pinere*, de szaga nincsen. Fajsúlya 0.45.

Északamerikában az örökzöld tölgy- és babérfákból álló subtropusi erdőzónát alkotó *Lauretum* és *Castanetum* atlanti régióiban fordul elő.

Hazája az Egyesült-Államok déli és délkeleti része, hol a mocsarakban, a folyók partjain, de különösen a Missisipi folyam torkolata körüli lapályokon nagy és kiterjedt állományokban fordul elő.

Rendesen 30—40 m magasra nő meg. Az ilyen törzseknek a kerülete néha 10—12 méter is.

Németországban már 20 méter magas és 1 m. átmérőjű 100 éves egyedek is vannak belőle. Hazánkban a budapesti városliget Hattyúszigetén van egy, majdnem 20 m magas, idősebb fa.

A mocsarakban őserdőket alkotó *Taxodium*ok csak csónakon közelíthetők meg és az őserdőket csak hosszabb ideig tartó szárazság után lehet a mocsaras és az elsüllyedés veszélyével fenyegető talajokon megtekinteni, s illetve kitermelni. Ezen körülmény miatt a még jó állapotban levő *Taxodium* állományok kitermelése igen veszélyes és nehéz.

A *Taxodium*ot jeles tulajdonságai miatt leginkább épületfának használják fel, de ezenkívül értékes fedélszerkezetek, ajtók, ablakbélések, faldíszítések, párkányok, padozatok, hajóárbcok, cölöpök, ásók zsindelek stb. készítésére vízben való építkezésekhez is keresik, sőt még furnirt is készítenek belőle.

A gyökerein képződő 1—1.5 m magas kinövéseket hazájában méhkasok készítésére alkalmazzák.

Új Orleansban a faházak és vízmedencék készítésére a *Taxodium distichum*ot használják fel kizárólag.

A belőle készült házfedelek, kis javításokkal, állítólag 100 évig is eltartanak.

A világfakereskedelemben újabban nagyobb tért kezd hódítani a *Cypress* fája. Az európai fapiacokra hajókon kerül forgalomba.

Hazánkban kezdik már telepíteni a *Taxodium distichum*ot.”

A fa védelme tűz ellenében. Az Építőipari Szemle ez évi 1—2 füzetéből vettük a következő közleményt: „Az eberswaldi erdőmérnöki főiskola favizsgáló intézetében végzett kísérletek szerint igen megbízható, tűz elleni védelmet biztosít a fának az, ha ecetsavas nátriummal itatják, vagy azzal bekenik. Ennek az eljárásnak nagy előnye az, hogy az épületbe már beépített faszerkezeteket is lehet vele tűzmentesíteni, holott bármely más szerrel a fát telíteni kell. Az ecetsavas nátrium nem támadja meg a vasat, tehát ez az anyag vashordókban is tartható és a telítés vastartályaiban is végezhető.

A telítésen és mázolásán kívül a porlasztással történő bevonás is igen megfelelő módszer a fafelület védelmére. Az erről szóló jelentés szerint ennek a védelemnek a tartóssága nagyobb, mint az eddig ismerteké, amellettről olcsó, mert 1 négyzetméter fafelület fedésére 134 gramm ecetsavas nátrium elegendő.

Igen ajánlatos volna ilyirányú kísérleteket nálunk is végezni és a vizsgálódást arra is kiterjeszteni, hogy érintkező organikus anyagok (festékek) az ily felületekkel szemben miképpen viselkednek.”

Holtpontra jutott Kecskeméten a Karaffiáth-faültetés. Karaffiáth Jenő pár hónapos kultuszminisztersége alatt előírta az állami vezetés alatt levő iskolák igazgatóságainak, hogy az Alföld fásításának elősegítésére a növendékekkel fákat ültessenek.

A miniszter rendelete értelmében az iskolák igazgatói már hónapokkal ezelőtt beadványban kérték a város vezetését, hogy jelöljön ki fásításra alkalmas területeket. A faültetés ideje már elérkezett, sőt nemsokára el is múlik, de mindezideig — többszöri sürgetés ellenére — a város vezetősége nem jelölt ki az állami iskoláknak fásítási területet. Kecskeméten tehát holtpontra jutott a Karaffiáth-féle fásítási terv, mely Kecskemét részére évenként 8—10 ezer fát jelentett volna.

A mai napig csak három iskola ültetett „Karaffiáth-fát”. A piarista gimnázium növendékei 200 fát ültettek el Nagy Miklós tanár vezetésével a Szentháromság-temetőben. A polgári fiúiskola növendékei az iskola gyakorlóterületén, a Katona József állami reáliskola növendékei pedig az iskola udvarán ültettek el 20 fát.

A népiskolai felügyelő-igazgatóság közölte, hogy a belterületen csak a II. és III. kerületi elemi iskola és több pusztai iskola növendékei ültettek fát. Megfelelő terület hiányán kívül anyagi okok miatt sem ültetnek fát az elemi iskolai tanulók. (A „Kecskeméti Lapok” 1933. évi március hó 28. számából.)

Az erdészeti kiállítás az idei mezőgazdasági vásáron. Mint évek óta minden tavaszkor, úgy a mezőgazdasági vásár keretében az erdészet ezidén is megtartotta évi kiállítását a norvég kiépítésű kérges nyárfagerendákból épült, külön erdészeti pavillonban.

A kis előtérén különböző külszági fenyőkből alkotott csemetekert díszlik. Beljebb menve a homlokzat tornácán különböző nagyméretű fakorong mellett sokféle fanemű és méretű tuskók és a falakon az alföldi és kopárfásítást szemléltető fényképek vannak kiállítva. Egy régi, az 1700-as évekből származó erdészeti térkép — a diósjenői hegyvidék erdőségeit tünteti fel — és érdekes összehasonlításokra ad alkalmat a szemlélőknek, ha az akkori viszonyokat a jelenlegi állapottal veti össze. Ezt a feltűnést keltő érdekes régi térképet özv. Sváb Sándorné diósjenői uradalmának erdőhivatala állította ki.

Egy másik érdekes erdészeti vonatkozású nagy térkép, mely a pavillon baloldali falának közel a felét borítja be a szabadszállási m. kir. erdőhivatal által kiállított erdészeti világgazdasági térkép, mely mind az öt világrész erdőállományát tünteti fel.

Érdekes a hálószoba bútorminta, melynek célja bemutatni azt, hogy az Alföldön jól tenyésző nyárfa bútorkészítésre, még pedig igen csinos és tetszetős bútort előállítására is mennyire alkalmas. — Tovább menve egy fagáz generátorminta metszete bizonyítani kívánja, hogy az alföldi lágy fanemek gázmotorok tüzelésére is eredményesen felhasználhatók és értékesíthetők.

A falon igen érdekes képekben és rajzokban láthatók a régi Nagymagyarország s a jelenlegi Csonkaország erdőségei egymáshoz viszonyítva. Az erdők megoszlása tulajdonjog — talajminőség, fanemek és üzemmódok szerint, — majd az ország jelenlegi fatermelését — fa fogyasztását, a fabehozatal és búzakivitel mérlegét szemléltető és egyéb erdészeti vonatkozású ügyes rajzok és grafikonok. — Mindezek hivatva vannak az Alföldfásítás eszméjét minél hathatósabban terjeszteni.

Színes festésű szemléltető képek a tudóveszes halálozások adatainak egyes csoportosításával rikítóan kiállítják az Alföld lakóinak, hogy az erdős vidékek egészségügye mennyivel jobban áll, s a halálzási arányszám feltűnően kedvezőbb a fás részeken — mint a sivár, fátlanul elénkmeredő kiégett homokos helyeken.

Az alföldfásítás szükséges voltát szemlélteti még gazdasági vonatkozásaival az a kép is, mely feltünteti, hogy mennyi szalmát és trágyát vonnak el évente a termőföldtől azok, akik fatüzelő anyag hiánya miatt, szalmával és trágyával tüzelnek.

Az alföldi és kopárfásítás eddigi eredményeit feltüntető festmény után látható, a sivár képet nyújtó fátlan alföldi táj és ennek ellenképe, a fás, ligetes, üde tájkép; — a két ellenkép nyári időben — a másik két ellenkép téli időben mutatja be ezt az ellentétet, — szinte kézzelfoghatóan szemléltetve a nagy különbséget és ezzel igen észszerűen csinál propagandát az alföldfásításnak.

Meg kell még említenem a Tarnamenti kopárok befejezéshez közeledő megkötése és beerdősítésére vonatkozó érdekes fényképsorozatot, mely szemléltetni van hivatva a magyar élniakarást, a magyar államerdészet fáradhatatlan munkálkodását, valamint a földművelésügyi kormányzat nagy áldozatkészségét csonka ország erdészetének talpraállítása és az erdőállomány megvédése érdekében.

A kiállítás március hó 23-án nyílt meg, de tulajdonképen csak 24-én indult meg a látogatók áradata. Ezen a napon a dél-előtti órákban meglátogatta az erdészeti pavillonban levő kiállítást Ő főméltóságú Kormányzó Úr kíséretével Kállay földművelésügyi miniszter úrral és a földmív. minisztérium erdészeti csoportfőnök, Papp Béla miniszteri tanácsos kalauzolása mellett, megelégedésének és elismerésének kifejezést adva a látottak felett. Megtekintette még a kiállítást József Ferenc királyi herceg Őfenége is.

Megemlítenő még, hogy az idei kiállítás látogatottsága a mult éviéknél lényegesen nagyobb volt, ami nemcsak a jobb időjárásnak, hanem a nagyobb érdeklődésnek és a gazdasági viszonyok javulásának tudható be.

A szép sikerrel lezajlott kiállítás rendezéséért elismerés illeti meg Cseleji József m. kir. erdőtanácsost és munkatársát, Bartha Lajos okl. erdőmérnököt, és köszönet illeti meg báró Prónay acai uradalmát, a küldött fenyőcsemetékért és özv. Sváb Sándorné diósjenői uradalmi erdőhivatalát a kiállított régi térképért és a nagyméretű fakorongok kiállításáért.

Törzs Artur
m. kir. erdőtanácsos.

Olaszország erdősítései 1932 évben. Olaszországban 1932 év folyamán 1012 részletben, 88 tartományban 9254 hektárt erdősítettek be. Az erdősítések kereken 29.000.000 lirába kerültek. Az erdősítésekhez felhasználtak összesen 49.742.000 csemetét és 270.000 kg erdei magot. Az erdősítéseket a nemzeti erdészeti milícia vezetése mellett 8000 munkás hajtotta végre.

A havasi legelők megjavítására 100 helyen 7.000.000 lira költséget engedélyeztek.

(Wiener Allgemeine Forst- und Jagd Zeitung 1933. évi 11. számából.)

A szél meggyorsítja fák fanövekedését. Dr. Cooper a minnesotai egyetem tanára, a szél erejének a fák növekedésére gyakorolt hatásának megállapítása céljából számos kísérletet végzett oly fákon, amelyeket három éven át naponként 9 órán át motor segítségével előállított erős széláramlásnak tett ki. A kísérleti fákon — ciprusokon — eszközölt növekedési megfigyelések bizonyították, hogy a fatörzsek fája az állandó szélnek kitett helyeken

és az ezek melletti részeken tényleg gyorsabban növekedett és vastagabb lett, mint az a fa, amelyet a szél kevésbé vagy egyáltalában nem érintett. Egyben megfigyelte, hogy a fa mindig a szél ütközésének helyétől jobboldali irányban erősödött. A lucfenyőkön folytatott hasonló kísérletek ugyanilyen eredményre vezettek. A fenyőfa is a szél hatásának kitéve különösen gyorsan növekedett s a szél ellenében jobboldalon vastagodott.

(Wiener Allgemeine Forst- und Jagd Zeitung 1933. évi. 11. számából.)

A világ legnagyobb erdőségei. Európában már nincsen olyan ország, amelyben még óriási erdőségeket találhatnánk. A kultúra előhaladása az erdőfelületeket mindinkább visszaszorította. Az északamerikai Egyesült Államok is már többszörösen kihasználta erdeiket, anélkül, hogy azok pótlásáról idejekorán gondoskodtak volna. De itt még mindig elég rendkívülien nagy erdőségek vannak, mint pld. az 1600 km szélességű és 2750 km hosszúságú megszakíthatatlan erdőfelület, amely Quebec és Ontarió államokban fekszik és Labradorig terjed. Közép-Afrika legnagyobb erdősége a Kongótól a Nilus forrásokig és a Zambesiig húzódik. A világ legnagyobb erdősége valószínűleg az, amelyik 4800 km-es hosszával és 2700 km-es szélességével Észak-Szibériában az Obtól a Jana folyóig terjed s amely nagy részében még teljesen feltáratlan s emberi lábnyomok még nem érintették. Észak-Szibériában található még oly óriási erdőségek is, amelyek kiterjedéséről csak körülbelüli adatok állanak rendelkezésünkre, miután ezek kizárólag egészen nyers becslésekből vették.

(Wiener Allgemeine Frost- und Jagd Zeitung 1933. évi 12. számából.)

A „Budapesti Kereskedelmi Akadémia” 1933. évi fakereskedelmi szaktanfolyama. A „Budapesti Kereskedelmi Akadémia” igazgatóságától nyert értesülés szerint — kellő számú jelentkezés esetén — az 1933. évi fakereskedelmi szaktanfolyamot ezévi április hó 18 — június hó 24. közti időben tartják meg.

A tanfolyamon 1. Fakereskedelmi növénytan. 2. Erdőgazdaságtani enciklopédia. 3. Erdőbecslés. 4. A fa mechanikai feldolgozása és faipari gépek. 5. A fa kémiai feldolgozása és technikai mikroszkópia. 6. A fakereskedelem technikája és 7. Vasúti- és hajózási díjszabásügy c. tantárgyak lesznek előadva. Az előadások kiegészítésére szolgálnak a gyakorlatok, gyárlátogatások és a tanulmányi kirándulások.

A tanfolyamra való felvételre és a szükséges tudnivalókra az Akadémia igazgatósága (Budapest, V., Alkotmány-utca 11/a. 1. em.) ad felvilágosítást.